

Уставни суд Босне и Херцеговине у Великом вијећу, у предмету број **887/17**, рјешавајући апелацију . ., на основу члана VI/3б) Устава Босне и Херцеговине, члана 57 став (2) тачка б) и члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда Босне и Херцеговине – пречишћени текст («Службени гласник Босне и Херцеговине» број 94/14), у саставу:

Мирсад Ћеман, предсједник Мато Тадић,
потпредсједник
Златко М. Кнежевић, потпредсједник Валерија Галић,
судија
Миодраг Симовић, судија Сеада Палаврић,
судија

на сједници одржаној 19. априла 2017. године донио је

ОДЛУКУ О ДОПУСТИВОСТИ И МЕРИТУМУ

Одбија се као неоснована апелација . . поднесена против Пресуде
Врховног суда Републике Српске број 11 0 К 016947 16
Кж 3 од 26. јануара 2017. године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I.

1. Т.Г. из Д. (у даљњем тексту: апелант), којег заступа Сениша Ђорђевић, адвокат из Д., поднио је 8. марта 2017. године Уставном суду Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Уставни суд) апелацију против Пресуде Врховног суда Републике Српске (у даљњем тексту: Врховни суд) број 11 0 К 016947 16 Кж 3 од 26. јануара 2017. године. Апелант је затражио доношење привремене мјере којом се одлаже поступак извршења правоснажне Пресуде

Окружног суда у Бањој Луци (у даљњем тексту: Окружни суд) број 11 0 К 016947 15 К од 19. септембра 2016. године до доношења одлуке Уставног суда о поднесеној апелацији.

II.

2. На основу члана 23 Правила Уставног суда, од Врховног и Окружног суда, те од Републичког јавног тужилаштва - Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала (у даљњем тексту: Републичко тужилаштво) затражено је 14. марта 2017. године да доставе одговоре на апелацију.

3. Врховни суд је доставио одговор 21. марта 2017. године, а Окружни суд и Републичко тужилаштво 24. марта 2017. године.

III.

4. Чињенице предмета које произилазе из апелантових навода и докумената предочених Уставном суду могу се сумирати на сљедећи начин:

5. Окружни суд је Пресудом број 11 0 К 016947 15 К од 19. септембра 2016. године апеланта прогласио кривим да је починио кривично дјело несавјестан рад у служби из члана 354 став 2 у вези са ставом 1 Кривичног закона Републике Српске (у даљњем тексту: КЗРС) па га осудио

на казну затвора од једне године. Апелант је обавезан да оштећеној Републици Српској на рачун буџета на име имовинскоправног захтјева исплати означени новчани износ у року од 30 дана.

6. Апелант је проглашен кривим да је као службено лице свјесно кршио законе и очигледно несавјесно поступао кршећи побројане одредбе: Закона о платама запослених у органима управе РС, Закона о накнадама за коришћење података премјера и катастра непокретности и вршења услуга премјера и катастра непокретности, Закона о накнади за вршење услуга премјера и коришћење података катастра непокретности и катастра земљишта и Закона о финансирању послова премјера и успостављања катастра непокретности на начин да је, супротно законима, користио средства Републичке управе за геодетске и имовинскоправне послове (у даљњем тексту: Републичка управа) и вршио плаћање смјештаја запослених на који, по одредбама наведених закона, запослени немају право, те закључио појединачно побројане уговоре и тако несавјесно поступио и био свјестан да усљед тога може наступити већа имовинска штета која је и наступила за Републичку управу у укупно означеном износу.

7. Из образложења пресуде произилази да је на неспоран начин утврђено да је апелант у вријеме извршења кривичног дјела које му се ставља на терет био директор Републичке управе, па да је имао статус службеног лица у смислу члана 147 став 3 КЗРС. Надаље, Окружни суд је интерпретирао релевантне одредбе Закона о министарствима и Закона о Републичкој управи на основу којих је закључио да је апелант као директор морао бити упознат са наведеним законским одредбама, па и својим правима и обавезама директора Републичке управе: обавезом спровођења закона и других прописа, надзором над законитим, благовременим и ефикасним радом државних службеника и осталих запослених, законитом употребом средстава, као и да је по закону налогодавац за њихово коришћење у оквиру утврђеном буџетом. Слиједом наведеног, закључено је и да је апелант као

директор морао бити упознат и са законима наведеним у изреци пресуде, као и да је донесен Закон о платама запослених у органима управе РС (у даљњем тексту: Закон о платама), конкретно чланом 28 наведеног закона којим су прописана права запослених, те чланом 30 којим је одређено да, осим накнада прописаних наведеним законом, запослени немају право на друге накнаде за рад које се исплаћују из буџета.

8. Окружни суд је истакао да је Закон о платама ступио на снагу 1. јануара 2008. године па да ни запослени у Републичкој управи од тог дана нису имали право на плаћање смјештаја запослених. На основу спроведених доказа како субјективне, тако и објективне природе, закључено је да је апелант, супротно наведеним одредбама, у периоду од 1. јануара 2008.

године до 30. априла 2013. године вршио плаћање смјештаја запослених на који они нису имали право. Апелант је у означеном периоду, као овлашћено лице-директор, закључивао уговоре о закупу станова побројане у изреци пресуде, анексе ових уговора, те наставио да врши плаћања по закљученим уговорима о закупу станова за запослене из средстава Управе, потписујући, као налогодавац, налоге за плаћање закупнине по закљученим уговорима, тако да је исплаћивана накнада по том основу, па је из средстава Републичке управе за ову намјену исплаћен означени новчани износ.

9. Надаље, на основу извјештаја Главне службе за ревизију јавног сектора РС (за 2008, 2009, 2010. годину) утврђено је да је приликом ревизије консолидованих финансијских извјештаја Републичке управе утврђено да трошкови закупа стамбеног простора за потребе запослених нису у складу са Законом о платама. Надаље, на основу исказа побројаних свједока, међу којим и свједока З.К., утврђено је да је апелант знао и био свјестан да ступањем на снагу Закона о платама није предвиђена накнада за плаћање станова запосленим, али да је апелант наставио да поступа на начин као и до тада, па је чак наведеним свједоцима, који су му као најближи сарадници указивали на незаконитост, одговарао „да је то његов проблем“.

10. Окружни суд је закључио да је апелант свјесно кршио и чл. 4, 5. и 8. Закона о накнади за коришћење података премјера и катастра непокретности и вршења услуга у области премјера и катастра непокретности, који је био на снази до доношења Закона о накнади за вршење услуга премјера и коришћење података катастра непокретности и катастра земљишта, као и чл. 5 и 6 овог закона. Окружни суд је истакао да је наведеним одредбама регулисано да се одређене накнаде уплаћују на посебан рачун Управе, те начин њиховог коришћења, али да оне не прописују да се из средстава прикупљених на посебан рачун Републичке управе могу исплаћивати закупи и режијски трошкови за станове узете у закуп за запослене у овом органу. Окружни суд је указао и на члан 2 Закона о финансирању послова премјера и успостављања катастра непокретности, који је апелант свјесно кршио, јер је средства прикупљена од накнаде за вршење услуга премјера и коришћење података користио супротно цитираној одредби. Наиме, на основу спроведених доказа, Одлуке од 21. септембра 2009. године која у тачки 3 прописује да ће бити обезбијеђен одређени број станова у Бањој Луци а у другим мјестима у РС по потреби, утврђено је да се апелант позвао на члан 6 наведеног закона иако ова одредба не прописује да се средства могу користити за плаћање закупа.

11. Окружни суд је истакао да је апелант, као најодговорнији у Републичкој управи, морао познавати законске прописе, да је и након упозорења најближих сарадника, као и ревизора наставио кршити законе побројане у изреци пресуде, па је закључио да је апелант свјесно

поступао и на овакво поступање пристао. Надаље, закључено је да је апелант оваквим поступањем очигледно несавјесно поступио у вршењу дужности директора Републичке управе, те да је предметно

кривично дјело починио са евентуалним умишљајем. У прилог наведеном указано је да је апелант био свјестан да је као службено лице најодговорнији за законито поступање њега као директора и свих запослених у Републичкој управи, да се брине о спровођењу закона и других прописа и о законитој употреби средстава Републичке управе, па је својим поступањем, након упозорења и ревизије и најближих сарадника, пристао на наступање посљедица његових предузетих радњи.

12. Окружни суд је као неосновану оцијенио апелантову тврдњу да је Влада РС, доносећи одлуке о усвајању Плана послова премијера и успостављања катастра непокретности за 2008, 2009, 2010, 2011, 2012. и 2013. годину, била упозната са начином трошења средстава у Републичкој управи, тј. плаћањем закупнине и режијских трошкова за станове узете у закуп. С тим у вези је указано да је на основу спроведених доказа утврђено да су у предметним плановима у погледу планираних послова и средстава као материјални трошкови исказиване ставке „закуп пословних просторија и опреме“, а у појединим као ставка је назначено само „закуп“. Надаље, указано је да је из побројаних планова рада, као и извјештаја о раду за 2009, 2010, 2011. и 2012. годину видљиво да се као ставка-расходи помиње само „закуп имовине и опреме“, односно расходи „на основу закупа“. У извјештају о раду за 2012. годину означени су као „расходи за закуп стамбених јединица и пословних објеката и просторија, као и расходи по основу осталог закупа“. Окружни суд је истакао да у наведеним документима нема рашчлањеног закупа станова и износа новца за закупнину и режијске трошкове, те указао на исказ свједока З.К. Интерпретирајући исказ овог свједока који је образлагао сачињавање извјештаја о пословању и достављање финансијског извјештаја Министарству финансија, односно Влади РС, садржај конкретног конта (расходи по основу закупа), Окружни суд је закључио да у наведеним документима нигдје није назначено и издвојено за сваку годину колико је новца по налогу апеланта као директора Републичке управе исплаћено из средстава Републичке управе за закупнине и режијске трошкове за станове. Слиједом наведеног, као неоснована је оцијењена и апелантова тврдња да је Влада РС, усвајајући извјештаје о раду Републичке управе, по аутоматизму „аболирала“ апеланта у погледу наводног трошења средстава на ненамјенски начин. С тим у вези, указано је да ни Влада РС, као ни било који други орган не може нечије незаконито поступање подвести под законито, односно да је дужна, као и сви други органи, поступати у складу са Уставом и законима.

13. Окружни суд је о имовинскоправном захтјеву одлучио у складу са чланом 108 став 1 Закона о кривичном поступку РС (у даљњем тексту: ЗКПРС), па је апеланта обавезао да РС на име имовинскоправног захтјева на рачун буџета исплати износ како је то и тражено од законског заступника - Правобранилаштва РС у поднеску од 4. фебруара 2016. године.

14. Врховни суд је Пресудом број 11 0 К 016947 16 Кж 3 од 26. јануара 2017. године апелантову жалбу и жалбу његовог браниоца дјелимично уважио и пресуду Окружног суда преиначио у одлуци о казни тако да је апеланта осудио на казну затвора од шест мјесеци, док је у преосталом дијелу пресуда остала неизмијењена.

15. Врховни суд је као ирелевантан оцијенио апелантов приговор да су за сваку годину поднесени извјештаји Влади РС у којим је садржано у којим износима су плаћени закупни станова по уговорима наведеним у изреци пресуде које су користили запослени у Републичкој управи. С тим у вези је указано да се овим не доводи у сумњу правилно утврђење првостепене пресуде да су закупни плаћани, а да за то није постојао правни основ у Закону о платама. По оцјени Врховног суда, чињеница да је Влада РС прихватала извјештаје и да се није постављало питање плаћања закупа за станове не представља аргуменат којим се доводи у питање закључак да апелант није поступао на начин како је то у изреци првостепене пресуде утврђено. Као неосновани су оцијењени и апелантови наводи да су свједоци, поред осталих и свједок З.К., потврдили да је он био овлашћен за закључивање уговора о закупу и плаћање закупнине, па је апелант упућен на садржај ових исказа. Надаље су

као неосноване оцијењене и тврдње у вези са имовинскоправним захтјевом, те је указано да је писмени захтјев поднесен 4. фебруара 2016. године. Као неоснован је оцијењен и приговор да је изрека пресуде неразумљива у дијелу који се односи на психички однос апеланта према дјелу. С тим у вези је указано да из чињеничног описа изреке пресуде сасвим јасно произилази да се апелантова виност огледа у умишљајном поступању о чему су у образложењу пресуде дати ваљани разлози.

16. Врховни суд је надаље као неосноване оцијенио и тврдње о одсуству разлога о одлучним чињеницама а због тога што првостепена пресуда не садржи завршну ријеч браниоца коју је он предао суду у писменој форми као доказ одбране. У вези с тим је указано да се у завршној ријечи не изводе докази, већ се анализира садржај доказа изведених на главном претресу, те да писмена завршна ријеч не може бити доказ и о томе пресуда не треба да садржи образложење.

17. Као неоснован је оцијењен и апелантов приговор да је изрека пресуде требало да садржи одредбе Закона о буџетском систему и Закона о извршењу буџета. Врховни суд је истакао да апелант није навео које одредбе наведених закона су требале бити садржане у изреци пресуде и због чега би то имало утицаја на закључак о његовој кривици за кривично дјело за које је проглашен кривим. С тим у вези, Врховни суд није прихватио тврдње да је Републичка управа за сваку годину подносила извјештаје о раду у којим су наведена и средства за плаћање закупа станова, а да је Влада РС те извјештаје усвајала, те да су на одговарајућем конту за одређену годину планирана средства за закуп, да се на означеном конту у завршном рачуну Републичке управе водио закуп стамбених и пословних простора, те да је то потврдио у свом исказу и свједок З.К., који је критиковао апелант у жалби коју је сам поднио.

18. Као неоснована је оцијењена и тврдња о повреди Кривичног закона, јер првостепени суд није примијенио одредбе Закона о буџетском систему и Закона о извршењу буџета. С тим у вези је указано да се првостепени суд правилно позвао на одредбе Закона о платама, наводећи релевантне одредбе којим је одређено која права имају запослени, а међу тим правима није наведено право на коришћење стана који би плаћала Републичка управа.

19. Надаље, Врховни суд је истакао да је апелант кривично дјело починио у својству директора, као службено лице које има највећу одговорност и највећа овлашћења у руковођењу Републичком управом, као и у примјени у раду закона и других прописа. Надаље, указано је да је апелант у периоду дужем од пет година закључивао уговоре о закупу станова које су користила лица запослена у Управи којом је руководио иако потпуно свјестан да запосленим то право не припада. По оцјени Врховног суда, апелант је био свјестан ове чињенице не само на основу извјештаја ревизије која је вршена у овом периоду у којим је понављано да је апелантово поступање противно Закону о платама већ су му на то указивали и његови сарадници - свједоци, чији искази су интерпретирани и правилно оцијењени у образложењу првостепене пресуде, а на основу којих је изведен правилан закључак да је апелант очигледно несавјесно поступао и да је био свјестан да на тај начин може наступити штетна посљедица - имовинска штета за буџет РС из којих средстава се финансира Републичка управа. Такође, указано је да се у конкретном случају ради о томе да је кршење, односно поступање супротно Закону о платама трајало у дужем временском периоду, да апелант, иако свјестан и са знањем да поступа супротно наведеном закону, такво поступање није прекинуо, што упућује на закључак да је као службено лице очигледно несавјесно поступао, односно да је такво поступање по редовном току ствари неочекивано с обзиром на апелантово својство и да

превазилази обично или редовно непридржавање закона које се по редовном току ствари од службеног лица не може очекивати.

20. Као неоснован је оцијењен и жалбени приговор да није јасно ко је оштећени: да ли РС или Републичка управа. С тим у вези је указано да је неспорно утврђено да су апелантове радње, предузете супротно Закону о платама, имале као посљедицу наступање веће имовинске штете у означеном износу. Надаље, указано је да Републичка управа своју дјелатност обавља средствима која јој се додјељују из буџета РС, па без обзира што остварује и сопствене приходе, апелантовим радњама је оштећен буџет РС, јер се, независно од начина стицања средстава, ни средстава додијељених из буџета, као и оних остварених редовном дјелатношћу, не могу користити на начин како је то чинио апелант.

21. Апелант је 14. марта 2017. године Окружном суду поднио захтјев да му се изречена казна затвора у трајању од шест мјесеци замијени новчаном казном. Према предоченом Уставном суду, о овом захтјеву још није одлучено.

IV.

)

22. Апелант тврди да му је оспореном пресудом повријеђено право из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине, те из члана 6 став 1 Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљњем тексту: Европска конвенција).

23. Наиме, апелант је навео да сматра да му је судио суд који није био стварно надлежан за поступање. С тим у вези, детаљно је интерпретирао рјешење Окружног суда од 21. децембра 2015. године којим се овај суд прогласио стварно ненадлежним. Апелант истиче да је, одлучујући о жалби Окружног тужилаштва (Специјално тужилаштво за организовани и најтеже облике привредног криминала), Врховни суд рјешењем од 19. јануара 2015. године ово рјешење преиначио и одредио да је Окружни суд надлежан за вођење кривичног поступка. Апелант тврди да је одлука Врховног суда недопустива и политички „обојена“ указујући на констатацију Врховног суда да „овај суд наглашава да је оптужени службено лице са великим овлашћењима и на челу Управе као органа надлежног на територији цијеле РС, да га на то мјесто поставља Влада РС, те да је из тих разлога и његова одговорност у обављању послова и придржавању закона и других прописа већа у односу на друга службена лица“. Апелант тврди да је овакво одређивање појма службеног лица у супротности са чланом 147 став 3 КЗРС.

24. Надаље, апелант тврди да су му повријеђене гаранције у вези са суђењем пред непристрасним судом. С тим у вези је истакао да су судије Врховног суда О.Б. и Д.М. одлучивале о његовој жалби на првостепену пресуду иако су претходно биле чланови вијећа истог суда које је по жалби Тужилаштва одлучило да је Окружни суд стварно надлежан да поступа у његовом предмету. Апелант, даље, наводи да је рјешењем Врховног суда од 26. јануара 2017. године одбијен његов захтјев за изузеће наведених судија, по његовом мишљењу, ригидним тумачењем члана 37 став 1 тачка д) ЗКПРС, односно закључено је да наведене судије нису учествовале у доношењу одлуке против које је изјављена жалба. Апелант сматра да је при томе занемарена чињеница да је један од жалбених навода на првостепену пресуду био и да му није судио

стварно надлежни суд. Апелант сматра да су се двојица судија већ одредила према чињеничном опису оптужнице у поступку одређивања стварно надлежног суда, оцјењујући чињенице из оптужнице и дајући им, како тврди, конотације које су „усмјериле“ Окружни суд на доношење осуђујуће пресуде. При томе апелант се поновно позвао на цитирани дио образложења из рјешења Врховног суда којим је одређена стварна надлежност Окружног суда.

25. Надаље, апелант тврди да су редовни судови произвољно примијенили материјално право. С тим у вези је истакао да се суштина чињеничног описа из оптужнице односила на то да је несавјесно трошио буџетска средства на начин који то закон не дозвољава. Стога, сматра да су требали бити примијењени Закон о буџетском систему и Закон о извршењу буџета РС као *lex specialis*, а на што је указао и у својој завршној ријечи. Апелант тврди да Окружни суд није дао нити један разлог и образложење, односно није расправио да ли треба да буду примијењени наведени закони, те да је Врховни суд у вези са његовим жалбеним наводима у овом дијелу, како тврди, „потпуно непрофесионално и у суштини лажно навео“ да је његов пуномоћник у жалби навео да је изрека пресуде требало да садржи одредбе наведених закона. Апелант истиче да завршна ријеч није предочена као било какав доказ, као и да у њој није тражено да првостепени суд „убацује у чињенични опис неки други бланкетни пропис“, јер то, у складу са ЗКПРС, првостепени суд и не може. По апелантовим тврдњама, Врховни суд је, пристрасно поступајући, јер је знао да по жалби не може оцијенити, односно давати мишљење о закону на који се првостепени суд није ни осврнуо, лажно приказао да је жалба усмјерена у правцу да је изрека првостепене пресуде требало да садржи наводе о другом пропису, да је завршна ријеч доказ у том смислу, с обзиром на то да изостанак образложења у погледу разлога да се не може примијенити правна норма која је садржана у оптужници

представља недостатак који је апсолутно битна повреда одредаба ЗКПРС коју другостепени суд, одлучујући по жалби, не може исправити.

26. Апелант даље тврди да је у жалби на првостепену пресуду истакао да је исказ, како наводи, кључног свједока Тужилаштва З.К. у потпуности потврдио његове наводе, те да је првостепени суд исказ овог свједока погрешно оцијенио. Апелант истиче да је „ноторна лаж и бесмислица“ став Врховног суда да је у жалби критиковао исказ овог свједока.

27. Надаље, апелант тврди да није доказана ни одлучна чињеница, тј. ко је оштећено лице. Апелант указује да је првостепеном пресудом утврђено да је његовим радњама настала имовинска штета Републичкој управи у означеном износу, али да је истом пресудом обавезан да оштећеној РС плати наведени износ. У вези с тим је навео да је у жалби на првостепену пресуду истицао да не може у исто вријеме бити оштећена Републичка управа, а он обавезан да штету надокнади оштећеној РС. По његовом мишљењу, уколико постоји јединство рачуна Републичке управе, у смислу прибављања средстава обављањем дјелатности и средстава која на рачун пристижу из буџета, онда су требале бити примијењене одредбе Закона о буџетском систему и Закона о извршењу буџета које прописују да, у случају кршења наведених прописа, буџетски корисници одговарају прекршајно. Апелант истиче да се редовни судови о овом питању нису изјашњавали. У овом дијелу апелант је указао и да је изостала брижљива и савјесна оцјена доказа, указујући да Врховни суд у исто вријеме прихвата да Влада РС не поставља питање утрошка средстава и верификује сву пословну документацију Републичке управе, односно усваја извјештаје о утрошку средстава и завршни рачун који потврђује Министарство финансија, а истовремено налази да се средства не могу користити за плаћање закупнине за станове запослених. Апелант, такође, указује и да је потпуно занемарена и да није оцијењена чињеница да је Пореска управа РС, у поводу утрошка средстава за плаћање закупнине радницима Републичке управе који немају боравиште у сједишту Управе, због смањења

трошкова хотелског смјештаја, донијела рјешење којим је утврђено да овакво плаћање Републичке управе има карактер личних примања на која се плаћају порез и допринос. По његовом мишљењу, на овај начин је „аболирана“ штетна радња, односно непоступања по пропису који се третира као Закон о платама. У супротном, по његовом мишљењу, пореска давања по рјешењу Пореске управе не би могла постати саставни дио буџета РС. Апелант сматра да се оправдано поставља питање да ли је требало примијенити став Пореске управе, или став ревизора с обзиром на то да су о истом питању ова два органа заузела супротне ставове.

28. Најзад, апелант тврди и да су изостали разлози и образложења у погледу закључка о његовом умишљајном поступању. По његовом мишљењу, неприхватљив је став Врховног суда да су они садржани у чињеничном опису у изреци првостепене пресуде, као и, како наводи, нови стандарди Врховног суда приликом оцјене када неко поступање прелази границе редовног тока ствари, те нови стандарди у превазилажењу обичног или редовног непридржавања закона, све с разлогом да се некако образложи на који начин је он вршио своје обавезе из радног односа несавјесно. По његовом мишљењу, редовни судови нису понудили нити један разлог и образложење на који начин се доказује пристанак на штету као компонента његовог умишљајног дјеловања. С тим у вези, апелант је поновио да је Влада РС прихватила његове извјештаје, да је Министарство финансија прихватило завршне рачуне, као и да је Републичка управа у релевантном периоду пословала без губитака.

29. Апелант је затражио доношење привремене мјере којом се одлаже поступак извршења правоснажне Пресуде Окружног суда број 11 0 К 016947 15 К од 19. септембра 2016. године до доношења одлуке Уставног суда о поднесеној апелацији.

)

30. Врховни суд је у одговору на апелацију истакао да су апелантове тврдње о повреди права на правично суђење неосноване.

31. Окружни суд је у одговору на апелацију истакао да је суд све изведене доказе оцијенио појединачно и узајамној вези, дао анализу сваког доказа посебно, те детаљно и јасно образложио на основу чега је закључио да је апелант починио кривично дјело како је и наведено у изреци пресуде. Надаље, указано је да је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање правилно примијењено материјално право. Најзад, Окружни суд је истакао да је апелант у поступку пред овим судом уживао гаранције правичног поступка.

32. Републичко тужилаштво је у одговору на апелацију истакло да је неоснована апелантова тврдња да му је судио стварно ненадлежни суд, те је, с тим у вези, указано на разлоге и образложења из рјешења Врховног суда, који је утврдио да је Окружни суд стварно надлежан да поступа. Као неоснована је оцијењена и тврдња о непристрасном суду, те с тим у вези указано да судије Врховног суда О.Б. и Д.М., приликом одлучивања о стварној надлежности Окружног суда, нису биле упознате и са доказима и чињеницама који су утврђени током кривичног поступка. Као неоснована је оцијењена и апелантова тврдња да нису примијењени Закон о буџетском систему и Закон о извршењу буџета РС као *lex specialis*, јер су у изреци пресуде наведени бланкетни прописи које је апелант као службено лице, односно директор

Републичке управе прекршио, а наведени закони регулишу само начин трошења буџетских средстава. Као неоснована оцијењена је и тврдња да није доказана одлучна чињеница ко је оштећени у конкретном случају, те је указано на образложење пресуде Врховног суда у дијелу у ком је наведено да Републичка управа обавља дјелатност средствима која јој се додјељују из буџета, као и средствима од сопствених прихода, али да је независно од тога оштећен буџет РС, јер се она не могу користити за плаћање закупнине за станове запослених. Такође, као неоснована је оцијењена и апелантова тврдња у вези са умишљајем, те указано на прецизно и јасно образложење Врховног суда с тим у вези. Најзад, Републичко тужилаштво је закључило да у поступку пред редовним судовима ничим нису повријеђена апелантова права из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

33. („Службени гласник РС“ бр. 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 и 67/13) у релевантном дијелу гласи:

ЗНАЧЕЊЕ ИЗРАЗА У ОВОМ ЗАКОНУ

Члан 147.

(...)

(3) Службено лице је изабрани или именовани функционер у органима законодавне, извршне и судске власти Републике Српске, јединице локалне самоуправе и у другим државним органима и јавним установама или службама које врше одређене управне, стручне и друге послове у оквиру права и дужности власти која их је основала; судија уставног суда, судија, тужилац, правобранилац; лице које стално или повремено врши службену дужност у наведеним јавним органима или установама, нотар, извршитељ и арбитар, овлаштено лице у привредном друштву или у другом правном лицу којем је законом или другим прописом донесеним на основу закона или закљученог уговора о арбитражи повјерено вршење јавних овлаштења, а које у оквиру тих овлаштења врши одређену дужност, те друго лице које врши одређену службену дужност на основу овлаштења из закона или другог прописа донесеног на основу закона и лице којем је фактички повјерено вршење појединих службених дужности. Када је као учинилац одређеног кривичног дјела означено службено лице, лица из овог става могу бити учиниоци тих дјела ако

из обиљежја појединог кривичног дјела или из појединог прописа не произлази да учинилац може бити само неко од тих лица.

(...)

(1) Службено лице које свјесним кршењем закона или других прописа, пропуштањем дужности надзора или на други начин очигледно несавјесно поступа у вршењу службе, иако је било свјесно или је било дужно и могло бити свјесно да усљед тога може наступити тежа повреда права другог или већа имовинска штета, па таква повреда или штета и наступи, казниће сеновчаном казном или затвором до двије године.

(2) Ако је усљед дјела из става 1. овог члана дошло до тешке повреде права другог или наступила имовинска штета у износу који прелази 50.000 КМ, учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година.

34. 116/09, 1/11, 1/12 и 116/12) у релевантном дијелу гласи:

(„Службени гласник РС“ бр. 118/07,

Члан 17.

(...)

б) друга платна група

7) лицима која су ангажована на пословима обезбјеђења председника Владе Републике Српске на основни коефицијент утврђен за послове и задатке у органу у коме су стално запослени, утврђује се додатни коефицијент

. . . . 10.

Члан 28.

(1) Запослени имају право на:

а) отпремнину при одласку у пензију и престанку радног односа у случају ако се из економских, организационих и технолошких разлога укаже потреба за престанком рада запосленог,

б) накнаду трошкова превоза приликом доласка на посао и враћања са посла,

в) јубиларну награду,

г) једнократну новчану накнаду за посебне резултате рада, д) новчану накнаду приликом рођења дјетета,

ђ) новчану помоћ у случају инвалидности и дуготрајне болести, е) новчану помоћ породици у случају смрти радника и

ж) новчану помоћ у случају смрти члана уже породице.

(2) Висина накнаде из става (1) овог члана регулише се посебним колективним уговорима.

Члан 30.

Запослени из члана 1. овог закона, осим накнада регулисаних овим законом, немају право на друге накнаде за рад које се исплаћују из буџета, осим запослених из члана 17. под б) тачка 7).

Члан 31.

У случају да је материја која је предмет овог закона на другачији начин уређена законима и другим општим актима, примјењиваће се одредбе овог закона.

35.

(„Службени гласник РС“ број 19/96) у релевантном дијелу

гласи:

Члан 4.

Накнаде за коришћење података садржане у Одлуци, које наплаћује Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове, уплаћују се на посебан рачун Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове.

Средства од накнаде из става 1. овог члана могу се користити само за вршење премера, израду карата, успостављање катастра некретнина и катастра комуналних уређаја.

Члан 5.

Средства од накнаде за услуге, које наплати Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове, приход су Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове и могу се искључиво користити за покриће трошкова

услуге, за набавку опреме, за одржавање премера, катастра некретнина, катастра земљишта и катастра комуналних уређаја.

Члан 8.

Средства од накнаде за коришћење података и услуга наплаћена по овом закону која се не утроше у тој години преносе се за исту намену у наредну годину.

36.

(„Службени гласник РС“ број 92/09) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Овим законом уређују се услови, начин плаћања накнада и начин утврђивања висине накнада за вршење услуга премјера и кориштења података катастра непокретности и катастра земљишта.

Члан 5.

(1) Накнаде из члана 1. овог закона уплаћују се на посебан рачун Управе.

(2) За вршење услуга премјера и кориштење података катастра непокретности и катастра земљишта, за које се плаћа накнада према овом закону, не наплаћују се административне таксе.

Члан 6.

(1) Средства прикупљена од накнада за вршење услуга премјера и кориштења података катастра непокретности и катастра земљишта приход су Управе и користе се за: вршење послова предвиђених средњорочним програмом и годишњим планом послова премјера и успоставе катастра непокретности, одржавање премјера, катастра непокретности и катастра земљишта, имплементацију, развој и одржавање информационог и геоинформационог система, трошкове успоставе архива у електронском облику и трошкове за вођење поступка експропријације и утврђивање граница шума у државној својини.

(2) Намјенско кориштење средстава од прикупљених накнада контролише унутрашњи надзор Управе.

7.
(“Службени гласник РС” бр. 20/07 и 92/09) у релевантном дијелу гласи:

Члан 1.

Овим законом уређују се извори и начин обезбјеђивања средстава потребних за финансирање послова премјера и успостављања катастра непокретности из Програма послова премјера и успостављања катастра непокретности, за период од десет година (у даљем тексту: Програм).

Члан 3.

(1) Република Српска ће из републичког буџета, у периоду трајања Програма, обезбиједити потребна средства за реализацију Програма у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске и буџетом Републике за сваку годину.

(2) Програм ће се реализовати у дијелу који је могуће финансирати, у складу са одобреним средствима из буџета Републике Српске и оствареним средствима из осталих извора, за текућу годину.

38. („Службени гласник РС“ бр. 70/02, 33/04, 118/05 и 33/06) у релевантном дијелу гласи:

Члан 22.

(...)

Републичка управа за геодетске и имовинско-правне послове за свој рад одговорна је Влади Републике Српске.

Члан 66.

Директор представља републичку управу, односно републичку управну организацију а нарочито: брине о спровођењу закона и других прописа, доноси проведбене прописе кад је за то изричито законом овлашћен, надзире законитост, правовременост и ефикасност рада државних службеника и осталих запослених радника, брине о уредном и правилном коришћењу имовине и средстава за рад, предузима мјере о утврђивању одговорности за повреде радне обавезе утврђене законом, брине о законитој употреби средстава и налогодавац је за њихово коришћење у оквиру утврђеним буџетом.

39. („Службени гласник РС“ бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12 и 121/12), који се примјењивао у релевантном периоду, у релевантном дијелу гласи:

Члан 86.

(1) Органом управе у саставу министарства руководи директор, који за свој рад одговара министру.

(2) Самосталном управом и управном организацијом која није у саставу министарства руководи директор, који за свој рад одговара Влади.

(3) Директор из ст. 1. и 2. овог члана рјешава у управним стварима из дјелокруга органа и одлучује о правима и дужностима уопсленика у органу.

(4) Директора из ст. 1. и 2. овог члана поставља Влада на пет година у складу са законом којим се уређује положај државних службеника.

40. („Службени гласник РС“ број 53/12) у релевантном дијелу гласи:

Слободна оцјена доказа

Право суда, тужиоца и других органа који учествују у кривичном поступку да оцјењују постојање или непостојање чињеница није везано ни ограничено посебним формалним доказним правилима.

Општа одредба Члан 23.

Судови суде у кривичним стварима у границама своје стварне надлежности одређене законом.

Разлози за изузеће Члан 37.

Судија не може вршити судијску дужност:

(...)

г) ако је у истом кривичном предмету учествовао као судија за претходни поступак, судија за претходно саслушање или је поступао као бранилац,

законски заступник или пуномоћник оштећеног, односно тужиоца, или је саслушан као свједок или као вјештак,

д) ако је у истом предмету учествовао у доношењу одлуке која се побија правним лијеком и

(...)

Изузеће по захтјеву странке или браниоца Члан 38.

(...)

(3) Захтјев за изузеће судије вишег суда странке и бранилац могу ставити у жалби или у одговору на жалбу.

(...)

Одлучивање по захтјеву за изузеће Члан 40.

(1) О захтјеву за изузеће из члана 38. овог закона одлучује се на општој сједници. (...)

Подношење приједлога за остваривање имовинскоправног захтјева Члан 104.

(1) Приједлог за остваривање имовинскоправног захтјева у кривичном поступку може поднијети лице које је овлашћено да такав захтјев остварује у парничном поступку.

(2) Ако је усљед кривичног дјела оштећена имовина Републике Српске, орган овлашћен законом да се брине о заштити те имовине може у кривичном поступку учествовати у складу са овлашћењима која има на основу тог закона.

Поступак за остваривање имовинскоправног захтјева Члан 105.

(...)

(2) Приједлог се може поднијети најкасније до завршетка главног претреса, односно претреса за изрицање санкције пред судом.

(...)

Измјена одлуке о имовинскоправном захтјеву Члан 111.

(1) Суд може измијенити правоснажну пресуду која садржи одлуку о имовинскоправном захтјеву само поводом понављања кривичног поступка.

(2) Ван овог случаја осуђени, односно његови насљедници могу само у парничном поступку захтијевати да се правоснажна пресуда којом је одлучено о имовинскоправном захтјеву измијени и то ако постоје услови за понављање по одредбама које важе за парнични поступак.

Завршне ријечи и завршетак главног претреса Члан 292.

(1) Након завршетка доказног поступка судија, односно предсједник вијећа ће позвати тужиоца, оштећеног, браниоца и оптуженог, ради давања завршне ријечи. Посљедња ријеч увијек припада оптуженом.

(...)

(3) Након завршних ријечи, судија, односно предсједник вијећа објављује да је главни претрес завршен, а суд се повлачи на вијећање и гласање ради доношења пресуде.

Докази на којима се заснива пресуда Члан 295.

(1) Суд заснива пресуду само на чињеницама и доказима који су изнесени на главном претресу.

(2) Суд је дужан да савјесно оцијени сваки доказ појединачно и у вези са осталим доказима и на основу такве оцијене изведе закључак да ли је нека чињеница доказана.

Битне повреде одредаба кривичног поступка Члан 311.

(1) Битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако: (...)

е) је суд донио пресуду, а није био стварно надлежан или ако је неправилно одбио оптужбу због стварне ненадлежности,

(...)

к) је изрека пресуде неразумљива, противријечна сама себи или разлозима пресуде, или ако пресуда уопште не садржи разлоге или у њој нису наведени разлози о одлучним чињеницама.

(...)

Повреда Кривичног закона постоји ако је Кривични закон повријеђен у питању:

- a) да ли је дјело за које се оптужени гони - кривично дјело, (...)*
- г) да ли је у погледу кривичног дјела које је предмет оптужбе примијењен закон који се не може примијенити,*
- (...)*

*Одлуке о кривичној санкцији, трошковима поступка,
имовинскоправном захтјеву и објављивању одлуке Члан 314.*

(...)

(3) Одлука о имовинскоправним захтјевима, као и одлука о објављивању пресуде посредством средстава јавног информисања може се побијати када је суд о овим питањима донио одлуку противно законским одредбама.

41.

(„Службени гласник Републике Српске“ број 111/07) у релевантном дијелу гласи:

Члан 3.

Овај закон примјењује се у циљу откривања и кривичног гоњења за сљедећа кривична дјела:

(...)

b) најтежих облика кривичних дјела против привреде и платног промета и против службене дужности када је због околности извршења дјела или посљедица дјела кривично гоњење од посебног значаја за Републику Српску, те кривичних дјела повезаних са таквим дјелима или учиниоцима таквих дјела;

(...)

Члан 28.

(1) У оквиру Окружног суда у Бањој Луци, формира се Посебно одјељење за организовани и најтеже облике привредног криминала (у даљем тексту: Посебно одјељење).

(2) Посебно одјељење, надлежно је на читавој територији Републике Српске, за поступање у случајевима предвиђеним чланом 3. овог закона, без обзира на прописану казну за поједино кривично дјело, односно у свим случајевима када је од главног специјалног тужиоца донијета одлука о преузимању предмета.

2014.

(„Службени гласник Републике Српске“ број 25/14) у релевантном дијелу гласи:

Утврђује се да члан 30. став 2. Закона о сузбијању организованог и најтежих облика привредног криминала („Службени гласник Републике Српске“ бр. 37/06, 69/06 и 99/07), односно члан 28. став 2. Закона о сузбијању организованог и најтежих облика привредног криминала („Службени гласник Републике Српске“ број 111/07 - Пречишћени текст) у дијелу који гласи: „односно у свим случајевима када је од главног специјалног тужиоца донијета одлука о преузимању предмета“ није у сагласности са Уставом Републике Српске. (...)

VI.

43. У складу са чланом VI/36) Устава Босне и Херцеговине, Уставни суд, такође, има апелациону надлежност у питањима која су садржана у овом уставу када она постану предмет спора због пресуде било којег суда у Босни и Херцеговини.

44. У складу са чланом 18 став (1) Правила Уставног суда, Уставни суд може разматрати апелацију само ако су против пресуде, односно одлуке која се њоме повија, исцрпљени сви дјелотворни правни лијекови могући према закону и ако се поднесе у року од 60 дана од дана

када је подносилац апелације примио одлуку о посљедњем дјелотворном правном лијеку којег је користио.

45. У конкретном случају предмет оспоравања апелацијом је Пресуда Врховног суда број 11 0 К 016947 16 Кж 3 од 26. јануара 2017. године против које нема других дјелотворних правних лијекова могућих према закону. Затим, оспорену пресуду апелант је примио 2. марта 2017. године а апелација је поднесена 8. марта 2017. године, тј. у року од 60 дана, како је прописано чланом 18 став (1) Правила Уставног суда. Коначно, апелација испуњава и услове из члана 18 ст. (3) и (4) Правила Уставног суда, јер не постоји неки формални разлог због којег апелација није допустива, нити је очигледно (*prima facie*) неоснована.

46. Имајући у виду одредбе члана VI/36) Устава Босне и Херцеговине, члана 18 ст. (1), (3) и (4) Правила Уставног суда, Уставни суд је утврдио да предметна апелација испуњава услове у погледу допустивости.

VII.

47. Апелант тврди да му је оспореном пресудама повријеђено право из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције.

48. Члан II/3 Устава Босне и Херцеговине у релевантном дијелу гласи:

Сва лица на територији Босне и Херцеговине уживају људска права и основне слободе из става 2 овог члана, а она обухватају:

е) Право на правичан поступак у грађанским и кривичним стварима и друга права у вези са кривичним поступком.

49. Члан 6 став 1 Европске конвенције у релевантном дијелу гласи:

1. Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основаности било какве кривичне оптужбе против њега, свако има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним, законом установљеним судом. [...]

50. Уставни суд указује да се предметни поступак односи на утврђивање основаности кривичне оптужбе против апеланта, те, стога, апелант у предметном поступку ужива гаранције права на правично суђење из члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 Европске конвенције.

51. Апелантови наводи, у суштини, своде се на тврдње да му је судио суд који није стварно надлежан, да није уживао гаранције у погледу суђења пред непристрасним судом, да јесте поново примјено материјално право и, с тим у вези, да су погрешно оцијењени докази и да нису утврђене одлучне чињенице, да су изостали разлози и образложења о његовом умишљајном поступању, као и које су оптужнице, с тим у вези, коме треба да надокнади насталу штету.

52. У вези са апелантовим наводима о утврђењу основаности оптужбе примјено релевантног права, Уставни суд и Апелациони суд, према пракси Европског суда за људска права, који је у овим случајевима

54. Апелантове тврдње о погрешној примјени релевантног права односе се на питање стварне надлежности Окружног суда и, с тим у вези, начин на који је тумачено својство службеног лица, законских прописа на које су се редовни судови позвали утврђујући да је починио

кривично дјело за које је проглашен кривим, те, с тим у вези, оцјеном доказа, конкретно исказа свједока З.К. и Д.Ш., те утврђивањем одлучне чињенице – ко је оштећено лице.

55. Уставни суд запажа да је Врховни суд рјешењем од 19. јануара 2016. године, које је апелант доставио уз апелацију, закључио да је Окружни суд надлежан да поступа у апелантовом предмету сходно члану 30 став 2 Закона о сузбијању организованог и најтежих облика привредног криминала, којим је одређено да је Посебно одјељење овог суда надлежно за поступање на цијелој територији РС када су у питању кривична дјела из члана 3 тачка б) истог закона, тј. најтежи облици кривичних дјела против привреде и платног промета и против службене дужности, када је, због околности извршења дјела или посљедица дјела, кривично гоњење од посебног значаја за РС, те кривична дјела повезана са таквим дјелима или учиниоцима таквих дјела. Врховни суд је овај став образложио указујући да се апеланту ставља на терет да је у дужем временском периоду (од 2008. до 2013. године), у својству директора Републичке управе, кршио Закон о платама закључујући уговоре о закупу станова за раднике Управе на основу којих је Републичка управа оштећена за износ од 264.297,40 КМ, те да је апелант упозораван да је овакво поступање противно закону и од Главне ревизије, као и од својих сарадника. Имајући у виду наведене околности, те да се апеланту ставља на терет квалификовни облик кривичног дјела несавјестан рад у служби из члана 354 став 2 у вези са ставом 1 КЗРС за које је прописана казна затвора од једне до осам година, Врховни суд је закључио да се ради о најтежем облику овог кривичног дјела, те да је гоњење за то дјело од посебног значаја за РС. Најзад, посебно је наглашено да је апелант службено лице са великим овлашћењима и да је на челу Управе као органа надлежног на територији цијеле РС, да га на то мјесто поставља Влада РС, па да је и тиме његова одговорност у обављању повјерених послова и придржавању закона и других прописа већа у односу на друга службена лица.

56. Уставни суд надаље запажа да је чланом 147 став 3 КЗРС најприје одређено да својство службеног лица има изабрани или именовани функционер у органима законодавне, извршне или судске власти. Апелант не оспорава чињеницу да је у релевантном периоду био директор Републичке управе, да га је именovala Влада РС, те да је, у складу са чланом 66 Закона о министарствима, поред осталог, био одговоран за закониту употребу средстава и да је био налогодавац за њихово коришћење у оквиру утврђеном буџетом. Надаље, Уставни суд запажа да је истим чланом одређено и да својство службеног лица имају и друга лица која врше одређену службену дужност на основу овлашћења из закона или другог прописа донесеног на основу закона и лица којим је фактички повјерено вршење службених дужности. Слиједом наведеног, а супротно апелантовим тврдњама, не може се закључити да је Врховни суд у

околностима конкретног случаја произвољно тумачио члан 147 став 3 КЗРС када је закључио да је апелант службено лице са великим овлашћењима и да је на челу Управе као органа надлежног на територији цијеле РС, да га на то мјесто поставља Влада РС, па да је и тиме његова одговорност у обављању повјерених послова и придржавању закона и других прописа већа у односу на друга службена лица.

57. Надаље, по апелантовим тврдњама, слиједом наведених разлога, судије О.Б. и Д.М., који су били чланови вијећа Врховног суда које је одлучило о стварној надлежности Окружног суда, нису могли бити и чланови вијећа истог суда које је одлучивало о његовој жалби на првостепену пресуду у којој је, поред осталог, оспоравао и

стварну надлежност Окружног суда, а због чега су, како сматра, доведене у питање гаранције у погледу непристрасног суда.

58. У вези са овим наводима, Уставни суд подсјећа да се непристрасност судије, у смислу права на правично суђење, испитује са аспекта субјективне и објективне непристрасности. Субјективна или лична непристрасност се претпоставља, односно сматра се да је у субјективном смислу судија увијек непристрасан у односу на странке, осим уколико се то не оспори увјерљивим доказима. С друге стране, објективна непристрасност се не претпоставља, већ се она утврђује на основу објективних чињеница које се налазе у самом предмету, тј. утврђује се да ли постоје у спису објективни докази на основу којих се може разумно сумњати да судија није био непристрасан. Уставни суд, такође, истиче да је постојање процедуре за обезбјеђивање непристрасности суда, односно правила која се тичу искључења или изузећа судије у одређеним случајевима, релевантан фактор који се мора узети у обзир. Према пракси Европског суда, постојање оваквих правила у релевантном закону показује настојање законодавца да отклони разумну сумњу у пристрасност судије или судова, односно представља покушај да се непристрасност обезбиди елиминисањем узрока који би могли резултирати сумњом у пристрасност.

59. Уставни суд запажа да је апелант имао и да је користио могућност да тражи изузеће судија О.Б. и Д.М. Врховни суд је апелантов захтјев одбио закључивши да наведене судије нису учествовале у доношењу првостепене пресуде која се жалбом повија. С тим у вези, Уставни суд подсјећа да је у својој пракси, а слиједећи ставове Европског суда, закључио да

„чињеница да су одређене судије учествовале у вијећу које је доносило законом прописане одлуке у фази која је претходила кривичном поступку пред првостепеним судом (одлука о притвору) није сметња да те судије учествују у вијећу другостепеног суда које одлучује о жалби против првостепене пресуде“ (види, Уставни суд, Одлука број *АП 525/04* од 18. јануара 2005. године). Оно што је одлучујуће јесте да ли се један те исти судија директно бавио

одлучивањем о питањима која су релевантна за одлучивање, односно меритумом предмета (види, Европски суд, *Oberschlick против Аустрије*, Одлука број 1 од 23. маја 1991. године, Серија А број 204). Слиједом наведеног, чињеница да су двојица судија донијела одлуку о стварној надлежности Окружног суда, која неспорно представља одлуку о процесном питању засновану на члану 30 став 2 Закона о сузбијању организованог и најтежих облика привредног криминала, у вези са чланом 3 тачка б) истог закона, при томе оцјењујући у овој одлуци наведене конкретне околности у прилог закључку да су испуњени услови прописани наведеним одредбама за заснивање надлежности, супротно апелантовим тврдњама, нема за учинак „инструисање“ Окружног суда и не тиче се питања меритума, тј. постојања кривичног дјела и апелантове кривице.

60. Надаље, апелант тврди да су редовни судови требали примијенити Закон о буџетском систему и Закон о извршењу буџета као *lex specialis* с обзиром на то да му је оптужницом, у суштини, стављено на терет да је несавјесно трошио буџетска средства. Уставни суд запажа да ни у апелацији, као ни у поступку пред редовним судовима, како произилази из образложења пресуда, није указивао које одредбе наведених закона су требале бити примијењене. Из не баш јасних навода у овом дијелу произилази да апелант указује на примјену наведених закона у прилог аргументацији да је, у ствари, „аболиран“ од одговорности с обзиром на то да су у релевантном периоду Влада РС, односно Министарство финансија усвајали извјештаје и завршне рачуне без примједба, односно да није покретано питање трошења средстава за плаћање закупнине и режијских трошкова за станове за које су закључени уговори о закупу.

61. У вези с тим, Уставни суд запажа да је апелант проглашен кривим за кривично дјело несавјестан рад у служби из члана 354 КЗРС, који у ставу 1 прописује да ово кривично дјело чини службено лице свјесним кршењем закона или других прописа, пропуштањем дужног надзора или на други начин очигледно несавјесно поступа у вршењу службе, иако је свјесно или било дужно и могло бити свјесно да услијед тога може наступити тежа повреда права другог или већа имовинска штета, а у ставу 2 квалификовани облик у случају кад је, поред осталог, наступила имовинска штета која премашује 50.000 КМ. У конкретном случају редовни судови су закључили да је апелант поступао противно чл. 28, 30 и 31 Закона о платама, којим је прописано које накнаде запослени могу остварити, међу којим није и накнада за стан, да запослени немају право на друге накнаде изузев прописаних, те да се, за случај да је иста материја регулисана другим законима или прописима, има примијенити овај закон. Надаље, редовни судови су закључили и да је апелант прекршио побројане одредбе

још три закона којим је, у суштини, одређен начин коришћења средстава које Управа остварује обављањем дјелатности које су јој повјерене, а које, такође, не садрже овлашћење да се ова средства могу користити за плаћање закупа станова и режијских трошкова за запослене. У том смислу Уставни суд сматра да се апелантове тврдње о примјени Закона о буџетском систему и Закона о извршењу буџета, које би могле да се доведу у везу са чињеницом да су у релевантном периоду Влада РС и Министарство финансија одобравали извјештаје и завршне рачуне Управе, не могу се прихватити као основане и значајне за закључак редовних судова да је апелант починио кривично дјело за које је проглашен кривим и не „аболирају“ апеланта од одговорности, како је и указано у образложењу оспорене пресуде Врховног суда.

62. Слиједом наведеног, неоснована је и апелантова тврдња да су у образложењима оспорених одлука изостали разлози и образложења у вези са његовим умишљајним поступањем. Наиме, Уставни суд запажа да апелант не тврди да му није било познато да је Закон о платама ступио на снагу, као и садржај наведених одредаба, да ни одредбе три друга закона, такође, не могу бити основ за закључивање уговора о закупу и плаћање закупнине за станове које су користили запослени у Управи, односно да се није могло очекивати од њега, као директора Управе, да буде упознат са наведеним прописима. Такође, апелант не тврди да је као директор Управе, у складу са законом, био и најодговорнији за законито поступање. Надаље, апелант не тврди и да Главна ревизија у извјештајима није скретала пажњу да је овакво поступање противно наведеном закону, као и да га на то нису упозоравали и његови најближи сарадници који су, саслушани у својству свједока, потврдили да је, и поред њихових упозорења, апелант изразио став „да је то његов проблем“. У вези с тим, Уставни суд запажа да из образложења оспорених одлука управо произилази да су редовни судови све наведено оцијенили када су закључили да је апелант поступао са евентуалним умишљајем, тј. да је као службено лице најодговорнији за законито поступање како своје, тако и осталих запослених, да се стара о спровођењу закона и законитој употреби средстава, па да је својим поступањем након упозорења Главне ревизије, као и најближих сарадника пристао на наступање штетних посљедица.

63. Надаље, апелант тврди да су редовни судови произвољно примијенили материјално право, јер су погрешно оцијенили, односно нису оцијенили исказе свједока З.К. и Д.Ш. Уставни суд запажа да је исказ свједока З.К. у образложењу првостепене пресуде детаљно интерпретиран, те да је на темељу исказа овог свједока закључено да у извјештајима и завршним рачунима Управе у релевантном периоду нигдје није било назначено и издвојено као посебна ставка за

сваку годину колико је новца по апелантовом налогу, као директора Управе, исплаћено на име закупа за станове и плаћање режијских трошкова, већ да су ова документа садржавала само ознаку расхода по основу закупа, али не и ког закупа, због чега је и закључено да Влада РС и није била упозната са апелантовим

поступањем. Надаље, у образложењу оспорене пресуде интерпретиран је и исказ свједока Д.Ш., који је вршио инспекцијски надзор као инспектор Пореске управе РС, који је, поред осталог, потврдио да су му основа за обрачун пореза и доприноса на име уплаћених закупнина у складу са Законом о порезу на доходак били уговори о закупу и финансијске картице гдје су књижене уплате, те да је на основу наведеног закона сматрао да се ради о личном примању, као и да није знао да ли је законито закључивање уговора о закупу станова које су користили запослени у Управи. Окружни суд исказ овог свједока није посебно оцијенио закључивши да он не може утицати на другачији закључак суда. Сходно наведеном, Уставни суд није могао закључити да су редовни судови наведене доказе погрешно оцијенили, односно да га ови искази, како апелант тврди,

„аболирају“ од кривице и одговорности. При томе Уставни суд указује, а у вези са исказом свједока Д.Ш. који је сматрао да се ради о личним примањима у смислу Закона о порезу на доходак, да су Законом о платама одређена лична примања, да изван примања одређених у овом закону ~~и~~

67. Уставни суд закључује да не постоји повреда права на правично суђење из члана II/3e) Устава Босне и Херцеговине и члана 6 став 1 Европске конвенције када у околностима конкретног случаја нема ништа што би упутило на закључак да су основане апелантове тврдње да му није судио стварно надлежан суд, да није уживао гаранције у погледу суђења пред непристрасним судом, да је произвољно примијењено материјално право и, с тим у вези, да су погрешно оцијењени докази и да нису утврђене одлучне чињенице, да су изостали разлози и образложења о његовом умишљајном поступању, као и ко је оштећени и, с тим у вези, коме треба да надокнади насталу штету.

68. На основу члана 59 ст. (1) и (3) Правила Уставног суда, Уставни суд је одлучио као у диспозитиву ове одлуке.

69. С обзиром на одлуку Уставног суда у овом предмету, није неопходно посебно разматрати апелантов захтјев за доношење привремене мјере.

70. Према члану VI/5 Устава Босне и Херцеговине, одлуке Уставног суда су коначне и обавезујуће.

Предсједник Уставног суда Босне и Херцеговине
Мирсад Ћеман